

Araştırma Makalesi

**Yeni Bir Çığır Açmak: Afrika Birliği'nin Gelecek 10 Yılda İklim Direncine Yönelik
Öncü Yaklaşımı**

*Breaking New Ground: The African Union's Pioneering Approach to Climate Resilience in
the Next Decade*

Nazlı YÜCEL BATMAZ Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi nazli.batmaz@hbv.edu.tr https://orcid.org/0000-0003-1950-7410	Abdul Malik ABDULAI Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi abdul.abdulai@hbv.edu.tr https://orcid.org/0000-0003-1785-3758
---	--

Makale Geliş Tarihi	Makale Kabul Tarihi
23.03.2024	12.05.2024

Öz

İklim değişikliği, Afrika kıtasının bu krize çok az katkısı olmasına rağmen, Afrika'nın sürdürülebilir kalkınması için bir tehdit oluşturmaktadır. Afrika Birliği (AfB), bu zorluğun üstesinden gelmek için 2022-2032 hedefleri doğrultusunda İklim Değişikliği ve Dirençli Kalkınma Stratejisi'ni benimsemiştir. COVID-19 salgınının katalize ettiği Yeşil İyileşme Eylem Planı üzerine inşa edilen bu strateji, uluslararası anlaşmalar ve Afrika öncelikleriyle uyumlu şekilde kapsamlı bir çerçeve sunmaktadır. Bu Strateji; hükümetler, kuruluşlar ve topluluklar arasında ortaklıkları teşvik etmektedir. Afrika kıtasını sahiplenmeyi vurgulayan ve işbirliğine işaret eden Strateji, iklim değişikliği konusunda dirençlilik oluşturmaya ve azaltım potansiyeline öncelik vermektedir. Plana dört stratejik eksen yön vermektedir: Politika ve yönetişimin güçlendirilmesi, kaynak temelli endüstriler, iklim okuryazarlığının entegrasyonu ve sosyal eşitliğin teşviki. Strateji, BM'nin Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ve Paris Anlaşması gibi küresel politik açılımlarla uyumlu hedefler belirlemektedir. Ancak uygulama konusunda beliren zorlukları da dikkat çekicidir. Dolayısıyla Strateji'yi eyleme dönüştürmek için somut metodolojiler, uygulama mekanizmaları ve kaynak seferberliği zorunludur. Zira AfB'de üye devletler arasındaki parçalı uygulama, engellerin aşılması ve tek tip ilerlemenin sağlanması için senkronize çabalara duyulan ihtiyacın altını çizerek risk oluşturmaktadır. Üye devletlerin kararlılığı başarı için hayati öneme sahiptir ve bölgesel organların ve devlet dışı aktörlerin koordineli çabalarını ve desteğini gerektirir. İzleme ve değerlendirme mekanizmaları, iklim değişikliği konusunda ilerlemenin izlenmesi ve stratejilerin iyileştirilmesi açısından vazgeçilmezdir. Strateji'nin hedeflerini gerçekleştirmek için hem iç hem de dış mali destek kritik önem taşımaktadır ve Afrika hükümetleri ile uluslararası fon kuruluşları arasında işbirliğini gerektirmektedir. Afrika Birliği'nin 2022-2032 İklim Değişikliği Stratejisi, Afrika'da iklim direncini ve sürdürülebilir kalkınmayı ilerletme konusunda umut vaat etmektedir. Ancak Strateji'nin başarısı, üye devletlerin kararlılığına, mali desteğine, etkin izleme mekanizmalarına ve koordineli uygulama çabalarına bağlıdır. Afrika Birliği, bu temel faktörleri ele alarak kıtayı sürdürülebilir, müreffeh ve iklim değişikliğine dirençli bir geleceğe doğru ilerletebilir. Bu çerçevede hazırlanan çalışmanın amacı Afrika Birliği'nin iklim değişikliği krizine karşı çözüm yollarını ortaya koyabilmektir. Literatür taraması yöntemiyle hazırlanan bu çalışma sonucunda; Afrika Birliği'nin iklim kriziyle mücadele stratejilerinin etkin olduğu tespit edilmiştir.

Keywords: İklim değişikliği, iklim stratejisi 2022-2032, afrika birliği

Abstract

Climate change poses a profound threat to Africa's sustainable development, despite the continent's minimal contribution to the crisis. To tackle this challenge, the African Union (AU) has adopted a pioneering Climate

Önerilen Atıf /Suggested Citation

Yücel Batmaz, N. & Abdulai, A. M., 2024, Yeni Bir Çığır Açmak: Afrika Birliği'nin Gelecek 10 Yılda İklim Direncine Yönelik Öncü Yaklaşımı, *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*, 59(2), 796-812.

Change and Resilient Development Strategy for 2022-2032. This strategy, built upon the Green Recovery Action Plan catalyzed by the COVID-19 pandemic, offers a comprehensive framework aligned with international agreements and African priorities. The strategy emphasizes African leadership and ownership, fostering partnerships across governments, organizations, and communities. It prioritizes resilience-building, adaptation, and leveraging Africa's potential for mitigation, while promoting social inclusion and equity. Four strategic axes guide the plan: policy and governance strengthening, resource-efficient industries, climate literacy integration, and social equity promotion. While the strategy sets ambitious goals aligned with global frameworks like the UN's Sustainable Development Goals and the Paris Agreement, implementation challenges loom large. Concrete methodologies, implementation mechanisms, and resource mobilization are imperative for translating strategy into action. Member states' commitment is vital for success, necessitating coordinated efforts and support from regional bodies and non-state actors. Monitoring and evaluation mechanisms are integral for tracking progress and refining strategies. By developing results frameworks and ensuring data quality control, the AU can assess effectiveness and identify areas for improvement. Fragmented implementation among member states poses a risk, highlighting the need for synchronized efforts to overcome barriers and achieve uniform progress. Financial support, both internal and external, is critical for realizing the strategy's objectives, necessitating collaboration between African governments and international funding agencies. The AU's Climate Change Strategy for 2022-2032 holds promise for advancing climate resilience and sustainable development in Africa. However, its success hinges on member states' commitment, financial backing, robust monitoring mechanisms, and coordinated implementation efforts. By addressing these key factors, the AU can propel Africa towards a sustainable, prosperous, and climate-resilient future. This research, conducted through a comprehensive literature review method, concludes that the strategies implemented by the African Union to address the climate crisis have proven to be effective.

Key Words: climate change, climate strategy 2022-2032, african union

1. Giriş

İklim değişikliği ve çevresel bozulma, gezegenimizin gelecekteki sürdürülebilirliği açısından birbiriyle bağlantılı zorlukları temsil etmektedir (Aydın ve Dilek, 2022:197). Bu sorunlar öncelikle, doğal sistemlerde meydana gelen derin dönüşümleri ve bunların yan etkilerini göz ardı etme pahasına, artan küresel nüfusun sonu gelmeyen kalkınma arayışı nedeniyle ortaya çıkmıştır (Copiello ve Grillenzoni, 2020:50). Özellikle Sanayi Devrimi sonrası dönem, küresel ekonomik çerçevenin temel unsurları olarak doğal kaynakların çıkarılmasının ve fosil yakıt kullanımının yaygınlaşmasına tanık olmuştur (Silkin, 2014:2). Aynı zamanda, kentleşme (Tuğaç, 2018:1049), yoğunlaşan tarım uygulamaları ve arazi kullanımındaki diğer değişiklikler ise ağaçlandırma ve doğal ortamları geliştirme çabalarını gölgede bırakmış ve bu da olumsuz yönde yaygın çevresel dönüşümlere yol açmıştır (Kalnay ve Cai, 2003:528). Sera gazı salımlarında artışa neden olan ve dolayısıyla küresel sıcaklığı ve yağış düzenlerini etkileyen yoğun fosil yakıt tüketiminin, ulaşım, elektrik üretimi ve ısınmada gerçekleşmiş olduğunun önemini vurgulamak gerekir (EPA, 2020).

2022 yılında küresel ortalama sıcaklık, 20. yüzyıl ortalamasını yaklaşık olarak 0,86 °C aşmış ve 2022 yılı, sıcaklıkların art arda 20. yüzyıldaki ortalama sıcaklıkları aştığı 46. yıl olmuştur. (NOAA, 2022). Ayrıca, küresel yağış rejimi de kayda değer değişiklikler geçirmektedir. İklim değişikliklerine ilave olarak, iklim değişikliklerinin olumsuz etkilerini daha da derinleştiren faktörler arasında Avustralya ve ABD'deki yıkıcı orman yangınları (Canadell ve ark., 2021; Marlon, 2012:535), yüksek enlemlerdeki buz tabakalarının hızla erimesi, deniz seviyesinin yükselmesi (Şimşek ve Bekar, 2023:1186; Perkins, 2022:1; Silkin, 2014:2), nehir akış rejimlerindeki değişiklikler (Gudmundsson ve ark., 2021:1159), Çin'deki şiddetli yağışlar (Sun ve ark., 2022:11), Güney Afrika'daki kuraklık (Meza ve ark., 2021:2), nesli tükenen türlerin sayılarının endişe verici şekilde artması (Roman-Palacios ve Wiens, 2020), ve bulaşıcı hastalıkların sayısının ve etkisinin artması sayılabilir (Rocklöv ve ark., 2023:1; Ford ve ark., 2022:825). Uluslararası toplumda hiçbir ülke, iklim değişikliğinin etkilerinden muaf değildir, özellikle Afrika'daki gelişmekte olan ülkeler bu sorundan ciddi seviyede etkilenecektir. İklim değişikliğinin sonuçlarının ortaya çıkaracağı sosyal, ekonomik ve politik zorluklar, bu sorunun oluşumuna diğer ülkelere nazaran daha az katkıda bulunmuş olmalarına rağmen, yoksul ve kırılgan ülkeler tarafından üstlenilecektir (Signé ve Mbaye, 2022:1-5). Sınırlı kapasiteye sahip bu ülkeler, iklim değişikliğinin potansiyel etkilerinin ne olabileceğini anlamamız açısından en öğretici örneklerdir. Gerçek şu ki, Afrika'nın birçok bölgesi şimdiden iklim değişikliğinin endişe verici belirtilerini ve sonuçlarını yaşamaktadır. Özellikle, Sahra Altı Afrika'da, iklim değişikliği; yağışların azalması, sellerin artması, çölleşme, tarımsal üretimin azalması, sıcaklıkların yükselmesi ve hastalıkların yayılmasındaki artış gibi sonuçlarla kendini göstermektedir (Bedeke, 2023:1018). Bu sonuçlar, Afrika'nın halihazırda var olan diğer belli başlı problemleri olan yoksulluk, açlık, çatışmalar ve kötü yönetim gibi sorunları şiddetlendirme

potansiyeline sahip olan ilave faktörler haline gelmiştir. Dahası, iklim değişikliğinin zararlı sonuçlarının belirli bölgelerde çatışmayı kışkırttığı ve savaşı tetikleme kapasitesine sahip olduğu kanıtlanmıştır (Atwoli ve ark., 2022:1486). Bu etkilerin potansiyel sonuçları, Afrika'da önde gelen çoğu bölgenin kalkınma sorunlarıyla etkili bir şekilde mücadele etme kabiliyetini engelleyerek, yıkıcı nüfus göçlerine (Conte, 2022:2) ve yetersiz stratejik kaynaklar için çatışmalara yol açma potansiyeline sahiptir (Cappelli, 2023:518-521). Bu gibi durumlarda, iklim değişikliği kırılgan Afrika devletlerinin sosyoekonomik ve siyasi çöküşünde bir faktör olma potansiyeline sahiptir. Afrika'da yaşam, sağlık, temiz bir çevre ve kalkınma hakkı gibi korunmakta olan birçok insan hakkı, iklim değişikliği nedeniyle tehlike altına girebilir (Madzivhandila ve Niyimbanira, 2016:91-105).

İklim değişikliğinin etkilerini azaltım veya bunlara uyum sağlama amaçlı önlemler, göz ardı edilemeyecek maliyetlere sahip olabilir. Afrika Kalkınma Bankasına göre (AfKB; *AfDB-African Development Bank*), Afrika'da uyum maliyetleri muhtemelen önümüzdeki 10 ila 20 yıl içinde yılda yaklaşık 20-30 milyar Amerikan Doları tutarında olacaktır. Bu rakamlarla ilgili olarak önemli bir belirsizlik bulunmaktadır. Maliyetlerin tahmini aralığı 2 milyar ile 60 milyar Amerikan Doları arasındadır, ancak aralığın altındaki rakamlar açıkça eksik olup Afrika'nın uyum açığı gibi unsurları içermemektedir. Daha kesin bir tahmin vermek mümkün olmasa da 20-30 milyar Amerikan Doları aralığı uluslararası iklim finansmanı için ne kadar para toplanması gerektiği ve nereye tahsis edilmesi gerektiği konusunda devam eden tartışma bağlamında yeterli şekilde bir fikir sağlayabilir. Şu ana kadar Afrika'da harcanmak üzere onaylanan uyum fonları yaklaşık olarak 350 milyon Amerikan Doları civarındadır ve bunun sadece 132 milyon Amerikan Doları ödenmiştir. Bu son derece düşük seviyedeki finansman şu ana kadar Afrika'da çok az bir etki yapmıştır, çünkü bu tutar, henüz sonucu ve başarıları kendisini göstermemiş olan küçük ölçekli ve pilot projeler için bir destek mahiyetindedir ve daha ziyade kapasite oluşturma faaliyetlerine vurgu yapar (AFDB, 2011:19). Yalnızca sınırlı sayıdaki Afrikalı lider, iklim değişikliğinin sonuçlarının büyüklüğünü tam anlamıyla anlamıştır. Uganda'nın şu anki devlet başkanı Yoweri Museveni, iklim değişikliğini, gelişmiş ülkeler tarafından gelişmekte olan ülkelere yönelik bir "saldırganlık eylemi" olarak nitelendirmiş ve bu düşüncesi ile kayda değer bir örnek olarak öne çıkmıştır. Museveni, iklim değişikliğinin Afrika'ya verdiği zarar için tazminat talep ederek kayıtlara geçmiştir. Diğer bir istisna, yine 2007'de gelişmekte olan ülkelerin sera gazı salımlarının "düşük biyolojik veya kimyasal savaş" ile eşdeğer olduğunu söyleyen Namibya'nın BM temsilcisi Kaire Mbuende'dir. Afrika Birliği, iklim değişikliği konusunda farkındalık yaratma konusundaki yetersiz kalan çabaları nedeniyle eleştirilmiştir (Brown ve ark., 2007:1142). Afrika uluslarının ve özellikle Afrika Birliğinin çevre koruma ile ilgili konuları Afrika Birliğinin politik ajandalarına acilen dahil etmeleri gerektiği öne sürülmüştür. Alternatif bakış açıları, birçok Afrika ülkesinin iklim değişikliğinin mevcut sonuçlarını yönetmek için yeterli donanım ve iklim değişikliğinin etkilerini azaltım veya bunlara uyum sağlama konusunda yeterli yeteneğe sahip olmadığını iddia etmektedir. Afrika kıtasının kırılganlığı ve yerli çözümler arayışı göz önüne alındığında, Afrika Birliği, iklim değişikliği ve sonuçlarıyla çeşitli yöntemlerle mücadele etme sorumluluğunu üstlenmeye mecburdur. Bu bağlamda makalenin amacı, Afrika Birliği'nin İklim Değişikliği ile dirençlilik ve Kalkınma Stratejisi'nin (2022-2032) kapsamlı bir değerlendirmesini yapmak ve özellikle iklim direncini artırmaya yönelik yeni metodolojisine odaklanmaktır. Analiz, amaçlar, hedefler, hedefler ve önerilen eylemler de dahil olmak üzere kritik unsurların detaylı şekilde incelenmesini gerektirecektir. Ardından, uygulamanın olası etkililiği ve uygulanabilirliğine ilişkin bir değerlendirme yapacak ve ayrıca küresel iklim değişikliği ile ilgili dirençlilik çerçeveleri ve anlaşmalarıyla stratejik uyumun derecesini inceleyecektir.

2. Afrika Birliği'deki İklim Yönetişimi

2002'deki kuruluşundan bu yana Afrika Birliği (AfB; *AU-African Union*)¹, Afrika Birliği Teşkilatı'nın (AfBT; *OAU-Organization of African Union*) yerini alan bir bölgesel örgüt olarak hizmet vermektedir. AfB'nin doğumu, 1963'te Etiyopya'nın Addis Ababa kentinde kurulan AfBT'nin kuruluşundan önemli bir ayrışmayı işaret ederek Güney Afrika'nın Durban kentinde gerçekleşti. AfBT özellikle Afrika'daki sömürgecilğe karşı mücadele etme ve kurtuluş hareketlerini teşvik etme üzerine odaklandığı halde, AfB, Afrika ekonomilerini ilerletme, gıda güvenliğini sağlama, iklim değişikliği ve diğer ilgili zorluklarla mücadele etmeyi amaçlayan daha geniş bir odak ve kapsamla kuruldu. Bu odak değişikliği, çağdaş jeopolitik manzaranın evrilen ihtiyaçlarını ve önceliklerini tanıma ihtiyacının bir yansımasıdır (İpek, 2012:112-120).

¹ Afrika Birliği 55 üyeden oluşmaktadır: tüm Afrika devletlerini ve Birleşmiş Milletler tarafından özerk olmayan bir bölge olarak listelenen Batı Sahra'yı içerir.

Afrika ülkeleri, on yıllardır küresel çevre söylemiyle etkin bir şekilde ilgilenmiş olup, 1992'de Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'nin (BMİDÇS) başlamasından önce, bir dizi iklim değişikliği tartışmasına katılmıştır. AfB küresel müzakerelerde birleşik bir Afrika duruşu oluşturmak ve ilgili mekanizmaları kurmak konusunda kritik bir rol oynamıştır. Bu konuda önemli bir gelişme AfB bünyesinde İklim Değişikliği ve Çölleşme Biriminin (İDÇB; *CCDU-Climate Change and Desertification Unit*) kurulmasıdır. Bu birim, Afrika'nın iklim değişikliğinden kaynaklanan zorluklarla mücadele konusundaki kararlılığını yansıtan ve farklı devlet ve hükümet başkanları tarafından alınan kararlar sonucunda ortaya çıkmıştır. Ayrıca AfB kalıcı iklim değişikliği sorunlarına çözüm bulmaya yönelik temel kurumsal çerçeveler oluşturmuştur. Bu yapılar arasında Afrika İklim Değişikliği Devlet ve Hükümet Başkanları Komitesi (AİDDHBK; *CAHOSCC-Committee of African Heads of State and Government on Climate Change*), Afrika İklim Değişikliği Bakanlar Konferansı (AİDBK; *AMCEN- African Ministerial Conference on the Environment*) ve AfB içindeki İDÇB bulunmaktadır (Lisinge-Fotabong ve Ark., 2016:1).

AfB, iklim değişikliği azaltımına yönelik çabalarında, Birleşmiş Milletler Afrika Ekonomik Komisyonu (BMAEK; *UNECA-United Nations Economic Commission for Africa*), Afrika'nın Yeni Ortaklığı (AYO; *NEPAD-New Partnership for Africa's Development*), AfKB, Afrika Çevre Bakanları Konferansı (AÇBK; *AMCEN-African Ministerial Conference on the Environment*), Gıda ve Tarım Örgütü (GTÖ; *FAO-Food and Agriculture Organization of the United Nations*) ve Avrupa Birliği gibi önde gelen kuruluşlarla işbirliğini teşvik etmiştir. Bu işbirlikçi sinerji, AfB'nin Çevre, İklim Değişikliği, Su ve Arazi Yönetimi Bölümü (ÇİDSAYB; *ECCWLM-Environment, Climate Change, Water and Land Management Division*) tarafından kolaylaştırılmaktadır (Eghweree & Imuetinyan, 2019:104).

Afrika ülkelerinin iklim değişikliğiyle mücadeleye yönelik diplomatik çabaları, özellikle küresel iklim gündeminin şekillendirilmesinde dikkate değer başarılar sağlamıştır. Haziran 2015'teki 25. Afrika Birliği Zirvesi'nde, AÇBK'nin, Afrika'yı uyum konusunda destekleyen bir öneri formüle etmek üzere Afrika Müzakereci Grubu (AMG; *AGN-African Group of Negotiators*)² ile iş birliği yapması çok önemli bir gelişme olarak kayda geçmiştir. Bu girişim, COP 21'de (21.Taraflar Konferansı) Afrika Uyum Girişimi'nin (AUG; *AAI-Africa Adaptation Initiative*) kurulmasına yol açtı³. AUG, baş koordinasyon ortağı olarak atanan Küresel Uyum Merkezi (KUM; *GCA-Global Center on Adaptation*) ile birlikte, uygulama için bir vizyon ve yol haritası geliştirmiştir. KUM daha sonra bu rolü yerine getirmek üzere Abicane'da bir bölge ofisi kurmuştur (Naidoo ve Gulati, 2022:5). Afrika İklim Stratejisi, iklim politikasının oluşturulması ve uygulanmasıyla ilgilenen çeşitli AfB yapıları ve kurumlarının üstlendiği kesin rollerin aydınlatılmasının zorunlu olduğunu ortaya koymuştur. Bu stratejinin merkezinde, AMG, AÇBK ve AİDDBK arasındaki sinerjik çabaların artırılması yer almaktadır. Açıklama ve iş birliğine yönelik bu tutum, kıtanın iklim değişikliğinin yarattığı acil zorluklara tepkisini optimize etmeyi amaçlayan çok yönlü bir yaklaşımın önemini vurgulamaktadır (AU, 2022:29-32). Özünde, AfB kuruluşlarının iklim politikasındaki rollerine ilişkin netlik çağrısı, verimliliği ve etkinliği en üst düzeye çıkarmak için kurumsal işlevlerin düzenlenmesi gerekliliğinin önemini vurgulamaktadır. Strateji, belirli görev ve sorumlulukları tanımlayarak örtüşmeyi sağlamayı, belirsizliği en aza indirmeyi ve böylece Afrika'nın iklim yönetişimi çerçevesinde tutarlılığını ve koordinasyonu güçlendirmeyi amaçlamıştır. Bu tür bir netlik, yalnızca daha akıcı karar alma süreçlerini kolaylaştırmakla kalmamakta, aynı zamanda sürdürülebilir iklim eyleminin ilerletilmesi için önemli unsurlar olan hesap verebilirliği ve şeffaflığı da artırmaktadır. Üstelik AMG, AÇBK ve AİDDBK arasındaki iş birliğini güçlendirme zorunluluğu, bu kilit paydaşların Afrika'nın iklim gündemini ilerletmede oynadığı tamamlayıcı rollerin tanınmasının önemini göstermektedir. AMG, uluslararası iklim forumlarında Afrika'nın çıkarlarını temsil eden birincil müzakere bloğu olarak, kıtanın önceliklerini küresel aşamada dile getirmek ve savunmak için çok önemli bir platform olarak hizmet etmektedir. AÇBK aynı zamanda Afrika çevre bakanları arasında bölge içi diyalog ve iş birliği için hayati bir forum görevi görmektedir ve bölgesel düzeyde en iyi uygulamaların, kapasite geliştirme girişimlerinin ve politika uyumlaştırma çabalarının paylaşılmasını kolaylaştırmaktadır. Bu arada, Afrikalı devlet başkanlarından oluşan AİDDBK, kıtasal stratejilerin oluşturulması ve iklime uyum ve

² AMG, Afrika Birliği Meclisi, AİDDBK ve AÇBK'nin rehberliğinde çalışır. Kıtadaki her ülkeden delegeleri içerir ve küresel iklim görüşmelerinde Afrika'nın çıkarlarını temsil eder. Afrika İklim Politikaları Merkezi, Afrika'da Kalkınma İçin İklim ve Afrika Kalkınma Bankası gibi kuruluşlardan finansal ve teknik destek alır.

³ Africa Adaption Initiative (Afrika Uyum Girişimi): <https://africaadaptationinitiative.org/#about2>. Bu makale Bölgesel kurumların iklim değişikliği ile ilgili mücadeledeki roller: Afrika Birliği adlı tezden türetilmiştir.

azaltım çabalarını desteklemek için kaynakların harekete geçirilmesi de dahil olmak üzere, iklimle ilgili konularda üst düzey siyasi liderlik ve rehberlik sağlamada önemli bir rol oynamaktadır.

Afrika İklim Stratejisi, bu kuruluşlar arasında daha yakın iş birliğini teşvik ederek, Afrika'nın kolektif iklim eylemlerinin etkisini artırmak için sinerjilerden yararlanarak, ilgili güçlü yönlerden ve uzmanlıklardan yararlanmayı amaçlamaktadır. Bu sadece bilgi paylaşım mekanizmalarının geliştirilmesini değil aynı zamanda ortak zorlukların üstesinden gelmek ve ortaya çıkan fırsatlardan yararlanmak için ortak girişimleri ve ortaklıkları teşvik etmeyi de gerektirir. Afrika, gelişmiş koordinasyon ve iş birliği sayesinde, küresel iklim yönetiminin karmaşık ortamında etkili bir şekilde ilerleyebilir ve kendisini uluslararası iklim gündemini şekillendirmede birleşik ve etkili bir ses olarak konumlandırabilir.

3. Afrika Birliği İklim Değişikliği ve Dirençli Kalkınma Stratejisi ve Eylem Planı (2022-2032)⁴

Şubat 2022'de Afrika Birliği devlet başkanları ilk kıtasal İklim Değişikliği ve Dirençli Kalkınma Stratejisini Ve Eylem Planını (2022-2032) kabul etti. Uzun bir sürecin meyvesi olan Afrika Birliği iklim stratejisi, COVID-19 salgınının kıta üzerindeki etkisine yanıt olarak 15 Temmuz 2021'de başlatılan Yeşil Toparlanma Eylem Planını (2021-2027) temel almıştır. Strateji, Afrika Yenilenebilir Enerji Girişimi, Afrika Mavi Ekonomi Stratejisi ve Afrika Kıtasal Serbest Ticaret Alanı gibi önceden var olan kıtasal çerçevelerde ortaya konan iklim değişikliğinin etkilerini azaltım hükümleriyle uyumludur. 'Ortak ama farklılaştırılmış sorumlulukları' tanıyan strateji, ulusal veya kıta altı stratejilerin yerine geçmeyi değil, Afrika ülkelerinin ortak zorluklarına ve varlıklarına dayalı bir eylem çerçevesi sağlamayı amaçlamaktadır. Hükümetler ile uluslararası kuruluşlar, kalkınma ortakları, teknik kurumlar, araştırma merkezleri, yerel topluluklar, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları ile sivil toplum kuruluşları gibi diğer paydaşlar arasında 'Afrikalıların liderliğindeki ve Afrikalıların sahip olduğu' ortaklıkları başlatmayı amaçlamaktadır.

Afrika Birliği'nin İklim Stratejisi, uyum konusunda esnek kapasiteleri geliştirmek, etkilenen toplulukların hassasiyetini azaltmak ve iklim değişikliği ve iklim kaynaklı aşırı olaylarla ilişkili riskleri azaltmak için gerekli temel öncelikleri, müdahaleleri ve gerekli eylemleri özetlemektedir. Ek olarak, kıtanın iklim değişikliğinin etkilerini azaltma potansiyelinden yararlanmayı ve ilgili faydaları hayata geçirmeyi amaçlamaktadır. Bu strateji, mevcut bilimsel ilerlemelere, teknolojik ilerlemeye ve gelişen küresel, kıtasal, alt-bölgesel ve ulusal bağlamlara ayak uydurmayı amaçlayan dinamik bir belge olarak tasarlanmıştır.

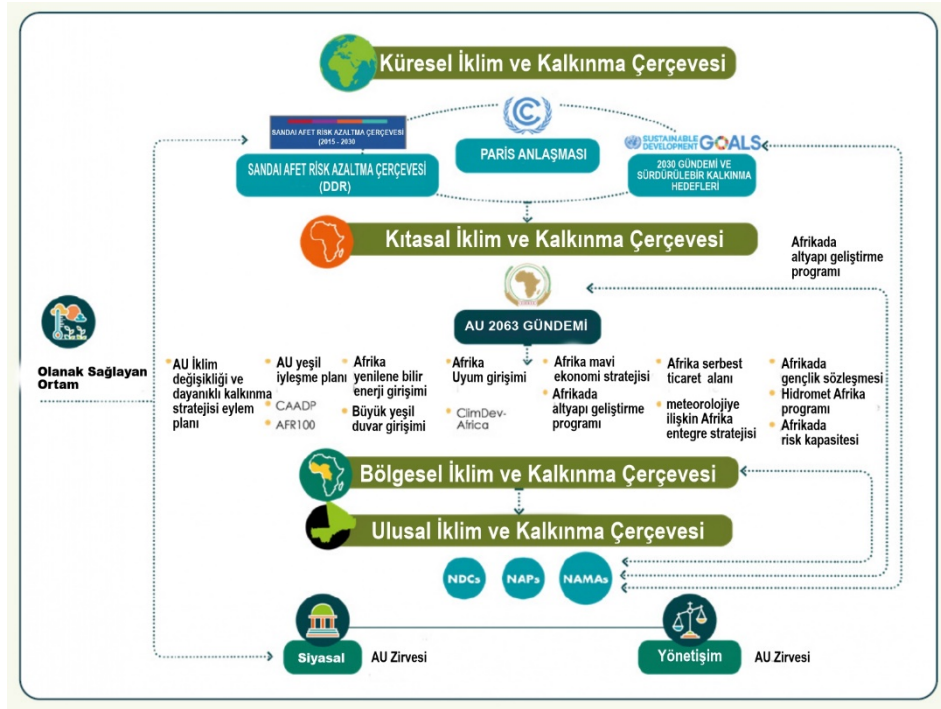
➤ Daha Geniş Bir Çerçeve İçindeki Strateji

Afrika Birliği İklim Değişikliği Stratejisi (kapsamlı bilgi için Ek 2'de ayrıntılı olarak açıklandığı üzere), çeşitli uluslararası ve kıtasal stratejiler ile girişimleri kapsayan daha geniş bir çerçeve içerisinde faaliyet göstermektedir. Bunlar arasında Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'nin (BMİDÇS; *UNFCCC-United Nations Framework Convention on Climate Change*) Paris Anlaşması, Afrika Birliği'nin 2063 Gündemi, BM'nin 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi ve ilgili Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, BM'nin Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, Sendai Afet Riskinin Azaltılması Çerçevesi, Kapsamlı Kalkınma Planı gibi hayati anlaşmalar ve çerçeveler yer almaktadır. Afrika Tarımsal Kalkınma Programı, Afrika'da Altyapı Geliştirme Programı, Afrika Uyum Girişimi, Afrika için Bilim, Teknoloji ve Yenilik Stratejisi, Afrika Kıtasal Serbest Ticaret Bölgesi, Afrika için Hızlandırılmış Endüstriyel Kalkınma girişimi ve Afrika Birliği'nin Yeşil İyileşme Programı Hareket Planı gibi girişimler vardır. Toplu olarak bu girişimler, iklim değişikliğini ele almak ve Afrika kıtası ve ötesinde sürdürülebilir kalkınmayı ilerletmek için stratejik bir temel ve işbirlikçi bir çerçeve

⁴ Afrika Birliğinin İklim Değişikliği ve Dirençli Kalkınma Stratejisi ve Eylem Planı (2022-2032), 2022 yılının Haziran ayının sonlarında yayımlandı. Afrika Birliği İklim Değişikliği Stratejisi, Afrika'nın entegrasyonunu ve gelişimini engelleyen iklim değişikliğinin etkileri ve kısıtlamalarıyla başa çıkmayı amaçlayan on yıllık bir stratejik planlama belgesi olarak geliştirildi ve aynı zamanda 2063 Gündemini gerçekleştirmek için önceden harekete geçme ve ortak çaba eylemi olarak hizmet etmektedir. Afrika Birliği İklim Değişikliği Stratejisi, 'Politika ve Yönetişimi Güçlendirme' odaklıdır ve iklim dirençli kalkınmayı takip etmek için gerekli olan beş temel politika ve yönetim müdahale alanını ve ilişkili eylemleri vurgular: Geliştirilmiş iklim politikası, hizalama, kapsayıcı, çok ölçekli yönetim ve kurumsal koordinasyon.

sağlamaktadır.

Şekil 1. Daha Geniş Bir Çerçeve İçinde Afrika Birliği İklim Stratejisi (2022-2032)

Kaynak: AU, 2022

➤ Afrika Birliği'nin Stratejisinin (2022-2032) Vizyonu ve Amaçları

Afrika Birliği İklim Değişikliği Stratejisinin vizyonu sürdürülebilir, müreffeh, adil ve iklime dirençli bir Afrika'nın oluşturulmasını teşvik etmektir. Stratejinin kapsamlı hedefi, iklim değişikliği sorunlarını ele almak, geçim kaynaklarını ve refahı iyileştirmek, uyum kapasitesini teşvik etmek ve düşük emisyonlu, sürdürülebilir ekonomik büyümeye ulaşmak için kolektif eylem ve gelişmiş iş birliği için kıtasal bir çerçeve oluşturmaktır. Stratejinin hedefleri aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

- Bölgesel uyum çabaları için verilen desteği güçlendirirken Afrika topluluklarının, ekosistemlerinin ve ekonomilerinin dirençliliğini artırmak.
- Etkilenen toplulukların uyum kapasitesini güçlendirmek ve iklim değişikliğiyle ilişkili riskleri etkili bir şekilde yönetmek.
- Ekonomik büyümenin sürdürülebilir ve kapsayıcı olmasını sağlayarak adil ve dönüştürücü, düşük emisyonlu, iklime dirençli kalkınma yollarını takip etmek.
- Afrika'nın iddialı iklim eylemi için kaynakları harekete geçirme ve teknolojiye erişimi kolaylaştırma kapasitesini güçlendirmek, böylece kıtanın iklim değişikliğinin etkilerini etkili bir şekilde azaltımsine ve buna uyum sağlamasına olanak sağlamak.
- İklim eylemi için işbirlikçi ve koordineli bir yaklaşımı teşvik ederek, hükümetlerin ve paydaş gruplarının bütün seviyelerinde iklim stratejilerinin, politikalarının, programlarının ve planlarının katılımını, uyumunu, iş birliğini ve sahiplenilmesini geliştirmek.

Bu hedefler, stratejinin Afrika kıtasında dirençliliği artırma, sürdürülebilirliği teşvik etme ve dönüştürücü iklim eylemini kolaylaştırma konusundaki kararlılığının önemini vurgulamaktadır.

➤ Esas Yol Gösterici İlkeler

Stratejinin kökleri, özellikle Afrika liderliğindeki ve Afrikalıların sahip olduğu yenilikçiliğin, sosyal ve kültürel değerlerin onurlandırılması ile dönüştürücü endüstriyel yolları yönlendirmek için kıtanın bol doğal kaynaklarının, özellikle de yenilenebilir enerji potansiyelinin ve doğaya dayalı çözümlerin kullanılması gibi temel ilkelere dayanmaktadır. Strateji ve Eylem Planının merkezinde, tüm vatandaşların yeşil ekonomik toparlanma ve sürdürülebilir kalkınma girişimlerine eşit erişimini sağlayan, insan merkezli bir yaklaşıma derin bir bağlılık yer almaktadır. İklim değişikliğinin savunmasız topluluklar üzerindeki orantısız etkisini kabul eden strateji, bu grupların kendilerine özgü zorluklarla mücadelede desteklenmesinin önemini vurgulamıştır. Dahası, iklim tepkilerinin çeşitli düzeylerde şekillendirilmesi ve ilerletilmesinde değişimin katalizörleri olarak kadınların, gençlerin ve Afrika'nın yerli halklarının önemli rolünü kabul ederek sosyal katılımın gerekliliğinin önemini vurgulamaktadır. Strateji ve Eylem Planı, iklim eyleminde kapsayıcılığı ve kararlılığı teşvik etmek için kolektif kalkınmayı, geniş tabanlı katılımı ve güçlü izleme mekanizmalarını savunmaktadır. Birleşik bir çerçeve sağlamak, devlet ve devlet dışı aktörlerle ortaklıkları kolaylaştırmayı, böylece iklim değişikliğine karşı dirençlilik ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmaya yönelik işbirlikçi çabaları teşvik etmeyi amaçlamaktadır.

➤ Afrika Birliği İklim Stratejisinin Eksen

Afrika Birliği'nin ilk iklim stratejisi, kritik zorlukları ele almak ve iklim direncini geliştirmek için dört stratejik eksen tanımlamıştır.

- İlk Eksen, 'Politikanın ve Yönetişimin Güçlendirilmesi' başlığı ile etkili iklim eylemini kolaylaştırmak için koordinasyon ve yönetim mekanizmalarının geliştirilmesine odaklanmaktadır. Afrika Birliği İklim Değişikliği Stratejisi, iklime dirençli kalkınmayı teşvik etmek için beş temel müdahale alanını ve ilgili eylemleri belirleyerek 'Politika ve Yönetişimin Güçlendirilmesi' zorunluluğunu vurgulamıştır. Bu alanlar, iklim politikasının geliştirilmesini ve kurumsal koordinasyonun yanı sıra kapsayıcı, çok ölçekli yönetişimin teşvik edilmesini; sınırlar ötesinde uyumlu çabaları kolaylaştırmak için bölgesel iklim eyleminin koordine edilmesini; iklim zorluklarını proaktif bir şekilde ele almak için ileriye dönük yönetim ve uzun vadeli planlama stratejilerinin benimsenmesini; karar alma süreçlerini geliştirmek için iklim bilgi hizmetlerinin (*CIS-Climate Information Services*) daha geniş çapta benimsenmesini teşvik etmek; yenilikçi yönetim çözümleri yoluyla iklim çatışması bağını ele almak; ve toplulukları ve paydaşları güçlendirmek için iklim okuryazarlığını ve farkındalığını artırmaktır. Bu odaklanmış müdahaleler, iklim değişikliğinin etkilerini etkin bir şekilde ele almaya ve Afrika genelinde sürdürülebilir kalkınma hedeflerini ilerletmeye yardımcı olan sağlam politika çerçeveleri ve yönetim yapıları oluşturmaın ayrılmaz bir parçasıdır.

- Eksen 2, 'İklime Dirençli Kalkınmaya Yönelik Dönüştürücü Yolların Benimsenmesi' başlığını taşır. Afrika Birliği İklim Değişikliği Stratejisi, ekosistemleri ve biyolojik çeşitliliği korurken iklim değişikliğini ele almak, dirençliliği artırmak ve düşük emisyonlu bir geleceğe doğru ilerlemek için gerekli kritik sistem geçişlerini tanımlayarak 'İklime Dirençli Kalkınmaya Yönelik Dönüştürücü Yolların Benimsenmesi' zorunluluğunun önemini vurgulamaktadır. BMİDÇS İklim Eylem Yollarından ilham alan strateji, iklime dirençli kalkınma yollarını gerçekleştirmek ve Birleşmiş Milletlerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleriyle uyum sağlamak için gerekli dokuz sektörler arası fırsatı belirlemiştir. Strateji, her bir öncelik alanında dönüştürücü değişiklikleri katalize etmek için önerilen müdahaleleri ve eylemleri sağlar. Bu müdahaleler ve eylemler arasında gıda sistemlerinin dönüştürülmesi, karaya dayalı ekosistemlerin korunması, enerji sistemlerinin iklime dirençli ve düşük emisyonlu olacak şekilde geliştirilmesi, kapsayıcı ve kaynak açısından verimli sanayileşmenin teşvik edilmesi, düşük emisyonlu ve dirençli hareketlilik ve ulaşım sistemlerinin teşvik edilmesi, dirençli su sistemlerinin geliştirilmesi, düşük emisyonlu ve dirençli kentsel merkezler veya alanlar, iklime dirençli bir Afrika mavi ekonomisini geliştirmek ve iklime dirençli kalkınma için bir katalizör olarak dijital dönüşümü teşvik etmek vardır. Strateji, birbiriyle bağlantılı bu öncelikli alanları kapsamlı bir şekilde ele alarak, Afrika kıtasının çeşitli sektörlerinde dirençliliğin geliştirilmesine, sürdürülebilirliğin teşvik edilmesine ve iklim ve kalkınma hedeflerine ulaşılmasına katkıda bulunan sinerjik ve entegre yaklaşımlar yaratmayı amaçlamıştır.

• Eksen 3: 'İklim Finansmanı da Dahil Olmak Üzere, İklimle Dirençli, Düşük Emisyonlu Kalkınmaya Yönelik Uygulama Araçlarının Geliştirilmesi' başlığını taşır. İklimle dirençli kalkınma plan ve politikalarının etkili bir şekilde uygulanmasının zorunluluğunun bilincinde olan bu Eksen, iklim finansmanı, kaynak seferberliği, teknoloji transferi, kapasite geliştirme ve farkındalık yaratma gibi destek mekanizmalarının gerekliliğini vurgulamıştır. Birbiriyle bağlantılı birçok hayati alana öncelik verilmiştir: İlk olarak, iklimle dirençli kalkınma girişimlerini desteklemek için gelişmiş finans akışlarına ve özellikle iklim finansmanı olmak üzere kaynak seferberliğine ihtiyaç vardır. Bu, iklim değişikliğinin etkileriyle bağlantılı kayıp ve hasarların azaltılmasına yönelik güvenlik mekanizmalarının desteklenmesini de içermektedir. İkinci olarak, Eksen uygun iklim adaptasyonu ve azaltım teknolojilerine erişimin sağlanması için adil teknoloji transferi ve gelişiminin önemini vurgulamaktadır. Üçüncüsü, iklim değişikliğine karşı dirençlilik çabalarına anlamlı şekilde katılmalarını sağlamak için, özellikle kadınlara ve gençlere odaklanarak, dışlanmış ve savunmasız grupların kapsayıcı şekilde sürece dahil edilmesini vurgulamaktadır. Son olarak Eksen, iklim eyleminin etkili bir şekilde uygulanması için gerekli bilgi ve becerilerin artırılması amacıyla kapasite geliştirme girişimlerinin güçlendirilmesi gerekliliğinin önemini vurgulamaktadır. Eksen 3, birbiriyle bağlantılı bu temel öncelikleri ele alarak, Afrika'da iklimle dirençli, düşük emisyonlu kalkınmayı ilerletmek için gerekli olan uygulama araçlarını güçlendirmeyi amaçlamaktadır.

• 'Bölgesel Amiral Gemisi Girişimlerinden Yararlanma' başlıklı Eksen 4, , kilit sektörleri iklim zorluklarıyla mücadele edecek şekilde dönüştürmeyi ve sürdürülebilir kalkınma için bölgesel girişimlerden yararlanmayı amaçlamaktadır. Afrika Birliği İklim Değişikliği Stratejisi, kıta genelinde iklim değişikliğine karşı dirençliliğin geliştirilmesinde hayati önem taşıyan 'Bölgesel Amiral Gemisi Girişimlerinden Yararlanmanın' önemini vurgulamıştır. Bu girişimler, kolektif çabalar için siyasi katılım sağlayarak, ortaklıkları teşvik ederek, bilgi alışverişini kolaylaştırarak ve yerel ve uluslararası kaynakları harekete geçirerek iklim eylemini hızlandırmaya katkıda bulunan Afrika programlarını ve öncü çabalarını öne çıkarmıştır. Bu bölgesel girişimler aşağıda sıralanan çeşitli sektörleri kapsamaktadır:

○ Altyapı: Afrika'da Altyapı Geliştirme Programı, büyük sınır ötesi altyapı projelerinde fikir birliğini ve sahiplenmeyi güçlendirmeyi, enerji, ulaşım ve su konularındaki gelişimi kıtasal ölçekte entegre etmeyi amaçlamaktadır.

○ Ticaret: Afrika Kıtasal Serbest Ticaret Bölgesi, Afrika'nın iklim değişikliğine tepkisini hedeflenen ticaretle ilgili önlemler yoluyla sağlama potansiyeliyle tanınmaktadır.

○ Uyum ve dirençlilik için İklim Bilgi Hizmetleri: ClimDev-Africa, Hydromet Afrika Programı, Afrika için Hava Durumu ve İklim Bilgi Hizmetleri ve Entegre Afrika Meteoroloji Stratejisi gibi girişimler yenilikçi ve pratik çözümler sunmaktadır.

○ İklimle Dirençli Tarım: Kapsamlı Afrika Tarımsal Kalkınma Programı, artan yatırım yoluyla tarım sektöründeki büyümeyi teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Afrika Orman Peyzaj Restorasyonu Girişimi ve Afrika Dirençli Peyzaj Girişimi gibi girişimler orman ve ekosistem restorasyonunu, iklim dostu tarımı ve biyolojik çeşitliliğin korunmasını teşvik etmektedir.

○ Yenilenebilir Enerjiye Erişim: Afrika Yenilenebilir Enerji Girişimi, kıtanın yenilenebilir enerji potansiyelinin kullanımını hızlandırmayı ve artırmayı amaçlamaktadır.

○ İklim Değişikliği Risk Yönetimi: Afrika Risk Kapasitesi, Afrika hükümetlerinin iklim risklerini belirleme, afetler için plan yapma, sermayeye erişme ve afet riskini azaltma çerçevelerini ve uygulama kapasitelerini geliştirir.

○ İklimle Dirençli Afrika Mavi Ekonomisi: Afrika Mavi Ekonomi Stratejisi, Afrika'nın balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği sektörlerinin iklimle dirençliliğini artırmak için mavi karbon, mavi enerji ve iklimle dirençli kıyı altyapısı gibi kavramları ele alır.

○ Kapasite Geliştirme: İklim eylemi kapasitesi oluşturma, BMİDÇS'nin İklimi Güçlendirme Eylemi gündemi ve Afrika Birliği tarafından kıta düzeyinde geliştirilen gençlik geliştirme politikaları ve programları gibi girişimler yoluyla devam etmektedir.

○ İklim Araştırması: Afrika'da Bilimde Mükemmelliği Hızlandırma İttifakı, Kalkınma için İklim Araştırması ve Afrika için Geleceğin İklimi gibi girişimler, kapasite ihtiyaçlarını ve boşlukları ele almak

için iklim bilimi araştırmalarını desteklemektedir. Birbiri ile bağlantılı bu bölgesel inisiyatifler, Afrika'nın iklim değişikliğine karşı dirençliliğini geliştirmek ve sürdürülebilir kalkınmayı teşvik etmek için farklı sektörlerdeki gayretlerin boyutunu ve derinliğini göstermektedir. Strateji, iklim değişikliğini ele almaya yönelik kapsamlı yaklaşımına ek olarak, dört stratejik müdahale eksenine uyumlu müdahalelerin başarılı bir şekilde uygulanmasını izlemeye yönelik sağlam bir izleme ve değerlendirme planına yönelik hükümler içermektedir. Zamanı gelince sorumluluk alanlarını, maliyetleri ve zaman çerçevelerini özetleyen ayrıntılı bir plan geliştirilecek olsa da Strateji, istenen hedeflere doğru ilerlemeyi sağlamak için izleme, değerlendirme ve öğrenmenin önemini vurgulamıştır. Bu izleme, değerlendirme ve öğrenme çerçevesi, çeşitli faaliyetlere yönelik aktörleri, rolleri, sorumlulukları, bütçe çerçevelerini ve inceleme işlevlerini belirleyecektir. Strateji, geçerliliğini ve etkinliğini sağlamak için beş yıllık bir değerlendirme ve inceleme sürecini taahhüt etmektedir. Ayrıntılı bir İzleme ve Değerlendirme Planı; programları, zaman çizelgelerini, temel performans göstergelerini, veri toplamayı, analizleri, doğrulamayı, kalite güvencesini, geri bildirim mekanizmalarını ve paydaş katkılarını izleyecektir.

Afrika Birliği İklim Değişikliği Stratejisinin başarılı bir şekilde uygulanması, kritik alanlarda doğru ve yararlı yanıtların sağlanmasında önemli bir rol oynayan İzleme ve Değerlendirme sürecine bağlıdır. Bunlar, etkili azaltma, dirençlilik ve uyum için uygun bir ortamın sağlanması; bilgi edinme, analiz etme ve etkili bir şekilde yayma ile yetenekleri artırmak için kapasite geliştirme girişimlerini desteklemek gibi alanları içermektedir. AfB Komisyonu bünyesinde yetkin uzmanlar tarafından yürütülen izleme ve değerlendirme faaliyetleriyle veriler, stratejinin uygulanmasına ve değerlendirilmesine yardımcı olacaktır. Bu uzmanlar, bilgi ve verilerdeki boşlukları tespit etmek, analitik araçları etkili bir şekilde kullanmak ve uygun veri toplama ve analiz metodolojilerini geliştirmek için disiplinler arası iş birliği yapmak için gerekli becerilere sahiptir. Verilerin geçerli, güvenilir, doğru, zamanlı ve objektif olmasını sağlayan veri kalitesi kontrolü çok önem arz edecektir.

İzleme ve değerlendirme sürecini kolaylaştırmak amacıyla, faaliyet sonuçlarını belirli hedeflere ve müdahalelere bağlamak için bir sonuç çerçevesi geliştirilecektir. Başarının izlenmesine yönelik göstergelerin seçimine rehberlik edecek mantıksal bir çerçeve de oluşturulacaktır. İzleme ve Değerlendirmeye yönelik bu kapsamlı yaklaşım, Afrika Birliği'nin ilerlemeyi değerlendirmesine, iyileştirilecek alanları belirlemesine ve stratejinin kıta çapında iklim direncini ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerini ilerletmede etkili olmasını sağlayacaktır.

4. Ana Bileşenlerin Kritik Analizi

Afrika Birliği İklim Değişikliği Stratejisi sürdürülebilir, müreffeh, adil ve iklime dirençli bir Afrika'yı teşvik etmek için net bir vizyon ve hedefler belirlemektedir. Stratejide ana hatlarıyla belirtilen hedefler kapsamlı olup, dirençlilik oluşturmak, uyum sağlama kapasitesini güçlendirmek, düşük emisyonlu kalkınma yollarını takip etmek, kaynak seferberliğini artırmak ve kapsayıcı katılımı teşvik etmek gibi alanları kapsamaktadır. Bu hedefler, BM'nin Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri gibi uluslararası çerçevelerle uyumludur ve küresel iklim ve kalkınma gündemlerine bağlılığı gösterir. Stratejide belirtilen hedefler, hedeflere ulaşmaya yönelik ölçülebilir ilerleme göstergeleri sağlar, hesap verebilirliği kolaylaştırır ve sonuçların belirlenen zaman dilimi boyunca izlenmesini sağlar. Ancak stratejinin bir zayıflığı, üye devletler arasında parçalı uygulama potansiyelidir. Amaçlar ve hedefler kapsamlı olsa da stratejinin başarısı büyük ölçüde ülkelerin gerekli eylemleri uygulama konusundaki kararlılığına ve koordinasyonuna bağlıdır. Stratejinin tedbirlerinin eşit oranda benimsenmesi ve uygulanması olmadan, Afrika'daki farklı bölgeler veya ülkeler arasında ilerlemede ve sonuçlarda farklılıklar ortaya çıkabilir.

Strateji, dört stratejik müdahale ekseninde de bir dizi eylem ve uygulama stratejisi önermektedir: politika ve yönetişimin güçlendirilmesi, dönüştürücü iklime dirençli kalkınma, uygulama araçlarının geliştirilmesi ve bölgesel öncü girişimlerden yararlanılması. Bu eylemler, politika reformları, kapasite geliştirme, finansal seferberlik, teknoloji transferi ve ortaklık geliştirme dahil olmak üzere çeşitli müdahaleleri kapsamaktadır. Strateji eylem için geniş bir çerçeve sağlarken, uygulamanın etkinliği daha sonra geliştirilen ve sorumlulukları, maliyetleri, zaman çizelgelerini ve koordinasyon mekanizmalarını özetleyen ayrıntılı planlara bağlı olacaktır. Ek olarak Strateji, izlemenin, değerlendirmenin ve ilerlemeyi takip etmeyi ve ayarlamalar yapmayı öğrenmenin önemini vurgulayarak uyarlanabilir yönetim yaklaşımlarına bağlılığı göstermektedir.

Strateji ayrıca, özellikle bölgesel öncü girişimlerden ve sektörler arası iş birliklerinden yararlanmaya yapılan vurgu başta olmak üzere çeşitli yenilikçi yönleri de ortaya koymuştur. Strateji, iklim değişikliğine karşı dirençliliğe katkıda bulunan mevcut Afrika programlarını ve öncü girişimleri vurgulayarak, iklim eylemini hızlandırmak için mevcut ivme ve ortaklıklardan yararlanmayı amaçlamıştır. Ayrıca, Stratejinin izleme, değerlendirme ve öğrenmeye odaklanması, uyarlanabilir yönetim ilkeleri ve dirençlilik oluşturma ile uyumlu olarak kanıta dayalı karar alma ve sürekli iyileştirme taahhüdünü yansıtmaktadır. Ek olarak, Stratejinin kapasite geliştirme girişimleri, teknoloji transferi ve kapsayıcı katılımın entegrasyonu, iklim sorunlarının ele alınmasında bütünsel bir yaklaşımın işaretini vermiş; çeşitli paydaşların katılımını sağlayan ve mevcut bilgi ve kaynaklardan yararlanan çok boyutlu çözümlere olan ihtiyacın farkına varmıştır.

Afrika Birliği yapısal zorluklarla karşı karşıyadır, ancak kritik kalkınma konularını ele almayı amaçlayan öncü girişimler aracılığıyla Afrika ülkeleri arasındaki iş birliğini etkili bir şekilde teşvik etmiştir. İklim stratejisinin merkezinde yer alan bu programlar, Afrika Birliği yapılarını, Bölgesel Ekonomik Toplulukları, devlet dışı aktörleri, ulusal hükümetleri, sivil toplumu ve özel sektörü içeren koordineli bölgesel eylem ve iş birliğine örnek teşkil etmektedir. ClimDev-Africa Programı, iklim gözlem sistemlerini iyileştirerek politika yapıcılara iklim politikaları oluşturma konusunda önemli veriler sağlamaktadır. Bu arada, PIDA programı, finansmanda sınırlamalar ve uygulamada gecikmelerle karşılaşsa da Afrika'nın altyapı eksikliğini gidermektedir. Buna ek olarak, Afrika Kıtasa Serbest Ticaret Bölgesi Afrika içindeki ticareti geliştirmeyi amaçlamakta, Kapsamlı Afrika Tarımsal Kalkınma Programı tarımda sürdürülebilir dönüşüm sağlamayı hedeflemekte ve Sahra ve Sahil Bölgeleri için Büyük Yeşil Duvar Girişimi bölgedeki çölleşmeyle mücadele ve iklim değişikliğinin ele alınmasına odaklanmaktadır. Ek olarak, Afrika Yenilenebilir Enerji Girişimi kıtanın temiz enerji kaynaklarına geçişini hızlandırmayı hedeflemekte ve Afrika Mavi Ekonomi Stratejisi, Afrika okyanuslarının ekonomik potansiyelinden yararlanmaktadır. Ancak bu girişimler finansman sınırlamaları, yönetim sorunları ve düzenleyici engeller gibi zorluklarla karşılaşmakta; bu da Afrika'nın sürdürülebilir kalkınma gündemi üzerindeki tam etkilerini gerçekleştirmek için sürekli siyasi taahhüt, kaynak seferberliği ve paydaş katılımı ihtiyacını vurgulamaktadır.

İklim Stratejisinin gelişim aşaması, uygulanmasına kıyasla genellikle basit olarak görülmekte ve bu durum da uyumlu gayretler gerektiren çok yönlü zorlukları ortaya çıkarmaktadır. Afrika Birliği'nin İklim Stratejisi Çerçevesinde özetlenen vizyonu gerçekleştirmek için üye devletler arasındaki ivmeyi elde etmek, bölgesel kuruluşlardan ve devlet dışı aktörlerden destek sağlamak hayati bir öneme sahiptir. Strateji, Afrika kıtasının iklimle ilgili belli başlı zorluklarını ele almayı amaçlayan müdahaleleri belirlerken bu müdahalelerin üzerinde çalışmaya uygun inisiyatiflere dönüştürülmesi, belirli uygulama mekanizmalarının kurulmasına ve zorunlu kaynakların elde edilmesine bağlıdır.

Stratejinin, her bir stratejik müdahale ile ilgili zorlukları aşmak için planlanan eylemleri ayrıntılı şekilde belirtmesine rağmen, bu amaçları elde etmek için gereken metodolojilerin ayrıntılarını ortaya koymakta bir sıkıntı mevcuttur. Stratejiden gerçekliğe geçiş, esaslı uygulama stratejileri üzerinde vurgu yapmayı gerektirir. Bu süreç dinamik ve tekrarlı olmalı, uluslararası düzeyden yerel düzeye kadar tamamlayıcı kuruluşların ve kapsamlı planlar ile eylemlerin çok yönlü inisiyatiflerini bir araya getirmelidir. Uygulamanın etkinliği üzerinde uyumlu bir şekilde odaklanma hayati öneme sahiptir ve bu eylem, iklim dirençliliği ve iklimin etkilerinin azaltılmasıyla ilgili Afrika kıtasında somut sonuçların elde edilmesinde, uygulamadaki engellerin aşılması ve Stratejinin faydalarının sağlanması için senkronize çabaları ve uyumlu yaklaşımları gerektirmektedir.

5. Stratejinin Potansiyel Etkinliği ve Uygulanabilirliği

Afrika Birliği'nin İklim Değişikliği, dirençlilik ve Kalkınma Stratejisi kıta çapında iklim sorunlarının ele alınması ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin ilerletilmesi için kapsamlı bir çerçeve sunmaktadır. Program, üye devletler için bağlayıcı olmasa da etkinliği üye devletlerin önerilen eylemleri gönüllü olarak benimseme ve uygulama istekliliğine bağlıdır. Ancak Stratejinin bütünsel yaklaşımı ve daha geniş iklim değişikliğine karşı dirençlilik hedefleriyle uyumu, üye devletleri aktif katılıma teşvik edebilir.

Stratejinin merkezinde, kaynak açısından verimli sanayinin geliştirilmesine ve tarım, su kaynakları, enerji, altyapı ve ulaştırma gibi kritik sektörlerin dirençliliğinin artırılmasına odaklanmak yer almıştır.

Bu kritik sektörleri hedef alan Strateji, sürdürülebilir kalkınmanın ve dirençlilik oluşturmada temel yönlerini ele almakta ve uzun vadeli iklim direncinin temelini atmaktadır. Ayrıca Strateji, iklimle ilgili ulusal ve bölgesel programların yönetim yapılarının güçlendirilmesini ve iklim okuryazarlığının geliştirilmesini vurgulamaktadır. Kurumsal kapasitenin ve kamuoyunun farkındalığının önemini tanıması, stratejinin etkili iklim eylemini teşvik etme konusundaki kararlılığının önemini ortaya koymuştur. Ayrıca Strateji, uyum sağlama kapasitesinin ve iklimle ilgili risklere karşı dirençliliğin artırılması için hayati önem taşıyan verimli erken uyarı sistemleri ve iklim bilgi hizmetlerinin kurulmasına öncelik tanımıştır.

Dahası, yerel ve yerli bilginin stratejiye entegre edilmesi, iklime uyum ve dirençlilik oluşturmada geleneksel uygulamaların değerini kabul etmiştir. Strateji, topluluk bilgeliliğini birleştirerek iklim girişimlerine sahiplenmeyi ve katılımı teşvik ederek daha sürdürülebilir ve kültürel açıdan uygun çözümlere imkân tanımıştır. Son olarak, Stratejinin kapsayıcılık ve güvenlik ağı oluşturmaya yaptığı vurgu, yeşil geçişte kimsenin geride kalmamasını sağlayacaktır. Strateji, savunmasız nüfusların ve dışlanmış grupların ihtiyaçlarını ele alarak, iklim değişikliğine karşı dirençlilik önlemlerine ve herkes için fırsatlara eşit erişimi teşvik ederek sosyal eşitliği ve uyumu teşvik etmeyi amaçlamaktadır.

Afrika Birliği'nin iklim stratejisinin etkinliği ve uygulanabilirliği, önemli ölçüde hem içeriden hem de dışarıdan yeterli finansmanın seferber edilmesine bağlıdır. Afrika hükümetlerinin GSYİH'lerinin %3,4'ünü iklim değişikliğine uyum için harcamalarına rağmen, bu gerekli finansman miktarının altında kalmaktadır (AU, 2022). Afrika Uyum Zirvesi ve Afrika Kalkınma Bankası gibi kurumların katkılarıyla 2025 yılına kadar 25 milyar Amerikan Doları tutarında yatırım toplanması hedeflenmiştir (GCA, 2021:2). Bununla birlikte, Birleşmiş Milletler Çevre Programı'nın tahminleri, gelişmekte olan ülkelerin iklim uyumu için 2030 yılına kadar yılda 300 milyar Amerikan Dolarına kadar ihtiyaç duyulacağını, bu rakamın 2050 yılına kadar 500 milyar Amerikan Doları tutarına çıkacağını öne sürmüştür (Agarwal ve ark., 2021:28). Daha zengin ülkeler tarafından 2020 yılına kadar yıllık 100 milyar Amerikan Dolarının harekete geçirilmesi yönünde belirlenen hedeflere rağmen, gerçek finans akışları 2020'de yalnızca 83,3 milyar Amerikan Doları kadardı; bu eksiklik, büyük ölçüde özel finans seferberliğindeki zorluklar nedeniyle meydana gelmiştir (patel 2022:5).

Gelişmiş ülkelerin Afrika ülkelerine yönelik iklim finansmanını artırmaya yönelik taahhütleri övgüye değerdir; ancak iklim eylemleri için ayrılan kaynakların, kapsamlı kalkınma gündemlerine sorunsuz bir şekilde entegre edilmediği sürece, salgın sonrası toparlanma çabalarına yönlendirilme potansiyeli bulunmaktadır. Bu potansiyel sapma, iklim değişikliğine karşı dirençlilik ve iklim değişikliğinin azaltılmasına yönelik sürdürülebilir ilerlemenin sağlanması için iklim girişimlerinin daha geniş kalkınma çerçeveleri içerisinde dikkatli bir şekilde uyumlaştırılması ve entegrasyonu ihtiyacının önemini vurgulamaktadır.

Afrika Birliği'nin İklim Stratejisi, akılcıca yönetilen iklim finansmanından elde edilen çok çeşitli avantajların önemini vurgulamıştır. Önemli miktarda borç yükü altında olan Afrika ülkelerine kredi yerine hibe verilmesini savunan Strateji, etkili iklim uyumu ve azaltım çabalarını kolaylaştırmak için finansal baskıların hafifletilmesinin önemini kabul etmiştir. Ayrıca, karma finans mekanizmalarını ve kamu-özel sektör ortaklıklarını düzenleyen düzenlemelerin ve koşulların iyileştirilmesinin gerekliliğini vurgulamıştır. Bu tür düzenleyici iyileştirmeler, iklim finansmanı kaynaklarının kullanımında şeffaflığın, hesap verebilirliğin ve etkinliğin sağlanması açısından hayati önem taşımaktadır.

Ek olarak, iklimle ilgili harcamalarda yetersiz verimlilik değerlendirmesi ile kayıp ve hasarı azaltacak güvenlik mekanizmalarının eksikliği de dahil olmak üzere, Afrika ülkelerindeki yapısal sorunların ele alınması gerekmektedir. Strateji, çeşitli paydaşlar için iklimin güçlendirilmesinin, teknoloji transferinin ve Afrika ülkelerinin iklim değişikliğinin etkilerini azaltım ve ona uyum sağlama kapasitesini artırmak için yerel teknolojilerin geliştirilmesinin önemini vurgulamıştır. Afrika, ilerlemeye devam ederek, Afrika Birliği İklim Stratejisinin potansiyel etkinliğini ve uygulanabilirliğini optimize etmek için iç yapısal zorlukları ele almanın yanı sıra, 27. Taraflar Konferansında özel bir kayıp ve hasar fonu kurulmasına öncelik vermeyi amaçlamıştır.

Genel olarak, Afrika Birliği'nin İklim Değişikliği, dirençlilik ve Kalkınma Stratejisi, Afrika'nın iklim direncini ve sürdürülebilir kalkınmayı geliştirmede önemli potansiyel etkinlik ve uygulanabilirlik ortaya koymuştur. Ancak, Stratejinin Afrika hükümetlerinin taahhütlerini etkili bir şekilde harekete geçirip

geçiremeyeceği ve kıtasal çabalar için uluslararası finansmanı katalize edip edemeyeceği ile ilgilidir. Bu önemli soru, Afrika hükümetlerinin aktif katılımını ve kararlılığını teşvik etme stratejisi kapsamında sağlam mekanizmalara olan kritik ihtiyacın önemini vurgulamaktadır. Dahası, Stratejinin kıta çapında uygulanması için gerekli mali desteği güvence altına almak amacıyla uluslararası paydaşlar ve fon sağlayan kuruluşlarla proaktif bir şekilde iletişim kurması gerekmektedir. Strateji, Afrika ülkeleri ve uluslararası ortaklar arasında iş birliği ve uyum için elverişli bir ortamı teşvik ederek, iklim değişikliğine karşı dirençlilik ve sürdürülebilir kalkınmaya yönelik yurt içi çabaları tamamlamak için dış finansman ve kaynaklardan yararlanabilir. Bu nedenle, stratejinin etkinliği, iç tutarlılığına ve kararlılığına ve Afrika hükümetleri ile uluslararası topluluktan gelen mali destek ve taahhütlerden etkin biçimde yararlanma becerisine bağlıdır.

6. SONUÇ VE DEĞERLENDİRMELER

Afrika Birliği İklim Değişikliği ve Dirençli Kalkınma Stratejisi ve Eylem Planının benimsenmesi, özellikle yenilenebilir enerji ve düşük karbonlu ekonomiye geçiş bağlamında, Afrika'nın uzun vadeli iklim değişikliği müdahalesinde önemli bir kilometre taşına işaret etmektedir. Afrika Birliği'nin Yeşil Kurtarma Eylem Planı ile uyumlu hale gelen ve yenilenebilir enerji, enerji verimliliği ve Adil Geçiş programlarını vurgulayan strateji, sürdürülebilir kalkınma ve dirençliliğe olan bağlılığın önemini vurgulamaktadır. Geçiş sürecinin merkezi bir bileşeni olarak yenilenebilir enerjiyi savunurken enerji sistemlerinin dönüşümüne, mobiliteye ve sanayileşmeye özellikle öncelik vermektedir. Ayrıca stratejinin yenilenebilir enerjiye odaklanması, güvenilir elektrik ve enerji verimliliği önlemlerine erişimi önceliklendiren ileri görüşlü bir yaklaşımı yansıtmaktadır. Küresel enerji, güvenlik krizleri ve azaltım hedefleriyle ilgili endişeler ışığında bu Strateji, Afrika'nın iklim değişikliğiyle ilgili zorlukları proaktif bir şekilde ele alma yönündeki siyasi iradesinin önemli bir göstergesi olarak öne çıkmıştır. Ancak bu taahhütlerin somut eylemlere dönüştürülmesi Stratejinin başarısı için hayati öneme sahiptir. Siyasi önceliklendirme ve geniş tabanlı sahiplenme bu açıdan çok önemlidir. İzleme, değerlendirme ve öğrenme planları, kaynak harekete geçirme stratejileri ve yaygınlaştırma planları gibi ayrıntılı uygulama mekanizmalarının geliştirilmesi de dahil olmak üzere ivmeyi sürdürmek ve işlevselliği geliştirmek için acil eylemlere öncelik verilmelidir.

Kritik bir zorluk, Afrika Birliği Komisyonunda Stratejinin uygulanması için daha fazla kapasiteye ve özel kaynaklara duyulan ihtiyaçtır. Bu sorunu çözmek için, kurumsal ortakların desteğinden yararlanan ve bölgesel ekonomik toplulukların ve üye devletlerin katılımını teşvik eden işlevsel bir yol haritası geliştirilebilir. Finansal kısıtlamalar, yönetim zorlukları ve sınırlı topluluk katılımı gibi çeşitli engeller göz önüne alındığında, ulusal ve bölgesel uygulama boşluklarının kapatılması başarı için hayati öneme sahiptir.

Yönetişim engelleri, Afrika Birliği İklim Değişikliği ve Dirençli Kalkınma Stratejisi ve Eylem Planı'nın etkili bir şekilde uygulanmasının önünde büyük engeller teşkil etmekte ve Stratejinin iddialı hedeflerine rağmen ilerlemeyi engellemektedir. Bu engeller, politikaların yavaş uygulanması, parçalanmış yaklaşımlar ve iklim finansmanı yönetimine yönelik yetersiz mekanizmalar dahil olmak üzere birçok temel zorluğu kapsamaktadır. Afrika Birliği Stratejisi çerçevesinde bu yönetim zorluklarının üstesinden gelmek, iyi yönetim uygulamalarının desteklenmesini gerektirmektedir.

Ayrıca, Afrika'da iklim dirençli kalkınma için sektörler arası ve sınır ötesi çözümler bulmak zorunludur. İklim riskleri ile sektörler arasındaki bağlantıları dikkate alan işbirlikçi yaklaşımlar, uyumsuzlukları önleyebilir ve birden fazla sektör arasında ortak faydalar sağlayabilecektir. Güçlendirilmiş sınır ötesi yönetim düzenlemeleri, paylaşılan kaynakların ortak yönetimini kolaylaştırarak bölgesel entegrasyonu ve iklim direncini teşvik edebilecektir.

Sonuç olarak, Afrika Birliği İklim Değişikliği ve Dirençli Kalkınma Stratejisi, iklim zorluklarının üstesinden gelmek için sağlam bir çerçeve sunarken, bunun başarılı bir şekilde uygulanması, yönetim engellerinin ele alınmasına, sektörler arası iş birliğinin geliştirilmesine ve yeterli kaynakların harekete geçirilmesine bağlıdır. Sürdürülebilir siyasi irade, kurumsal destek ve çok paydaşlı katılım sayesinde, Afrika ülkeleri bu zorlukların üstesinden gelebilir ve daha dirençli ve sürdürülebilir bir geleceğe doğru ilerleyebilecektir.

Kaynakça

- African Development Bank(AfBD). (2011). The cost of adaptation to climate change in Africa.Retrieved on January 22, 2024 from: <https://www.afdb.org/fileadmin/uploads/afdb/Documents/Project-and-Operations/Cost%20of%20Adaptation%20in%20Africa.pdf>.
- African Union(AU). (2022). African Union Climate Change and Resilient Development Strategy and Action Plan (2022-2032). Addis Ababa: African Union (AU).
- African Union(AU).(2022). African Union Climate Change and Resilient Development Strategy and Action Plan (2022-2032). Retrieved on 20 October 2023 from : <https://au.int/en/documents/20220628/african-union-climate-change-and-resilient-development-strategy-and-action-plan>
- Agarwal, R., Balasundharam, V., Blagrove, P., Gudmundsson, R., & Mousa, R. (2021). *Climate change in South Asia: further need for mitigation and adaptation*. International Monetary Fund.
- Atwoli, L., Erhabor, G. E., Gbakima, A. A., Haileamlak, A., Ntumba, J. M. K., Kigera, J., ... & Zielinski, C. (2022). COP27 Climate Change Conference: urgent action needed for Africa and the world. *The Lancet Oncology*, 23(12), 1486-1488.
- Aydin, N., & Dilek, G. Ö. Z. E. (2022). Çevre sorunları ve çözüm arayışları. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 14(2), 197-215.
- Bedeke, S. B. (2023). Climate change vulnerability and adaptation of crop producers in sub-Saharan Africa: A review on concepts, approaches and methods. *Environment, Development and Sustainability*, 25(2), 1017-1051.
- Brown, O., Hammill, A., & McLeman, R. (2007). Climate change as the ‘new’ security threat: implications for Africa. *International Affairs*, 83(6), 1141-1154.
- Canadell, J.G., Meyer, C.P., Cook, G.D., et al. (2021). Multi-decadal increase of forest burned area in Australia is linked to climate change. *Nature Communications*. 12(1), 6921.
- Cappelli, F., Conigliani, C., Consoli, D., Costantini, V., & Paglialunga, E. (2023). Climate change and armed conflicts in Africa: Temporal persistence, non-linear climate impact and geographical spillovers. *Economia Politica*, 40(2), 517-560.
- Conte, B. (2022). *Climate change and migration: the case of africa*. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4226415, 2.
- Copiello, S., & Grillenzoni, C. (2020). Economic development and climate change. Which is the cause and which the effect?. *Energy Reports*, 6, 49-59.
- Eghweree, C. O., & Imuetinyan, F. O. (2019). Africa and the Climate Change Diplomacy. *Journal of Sustainable Development*, 12(2).
- EPA (2020). Sources of greenhouse gas emissions. Environmental Protection Agency.
- Ford, J. D., Zavaleta-Cortijo, C., Ainembabazi, T., Anza-Ramirez, C., Arotoma-Rojas, I., Bezerra, J., Chicmana-Zapata, V., Galappaththi, E. K., Hangula, M., Kazaana, C., Lwasa, S., Namanya, D., Nkwinti, N., Nuwagira, R., Okware, S., Osipova, M., Pickering, K., Singh, C., Berrang-Ford, L., Hyams, K., ... COVID Observatory (2022). Interactions between climate and COVID-19. *The Lancet. Planetary Health*, 6(10), e825–e833. [https://doi.org/10.1016/S2542-5196\(22\)00174-7](https://doi.org/10.1016/S2542-5196(22)00174-7).
- Global Center On Adaptation(GCA).(2021). Africa Adaptation Acceleration Program. Retrieved on 20 January 2024 from: https://www.afdb.org/sites/default/files/2021/10/19/africa_adaptation_acceleration_program.pdf.
- Gudmundsson, L., Boulange, J., Do, H.X., et al. (2021). Globally observed trends in mean and extreme river flow attributed to climate change. *Science* 371, 1159–1162.
- İPEK, C. D. (2012). Afrika Birliği Örgütü ve Kıtada İşbirliği Arayışları. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum*, 1(3), 111-130.

- Kalnay, E., & Cai, M. (2003). Impact of urbanization and land-use change on climate. *Nature*, 423(6939), 528-531.
- Lisinge-Fotabong, E., Diakhité, M., Ababio, K., & N'Dongo, C. T. (2016). *Climate Diplomacy in Africa*. NEPAD Agency.
- Madzivhandila, T. S., & Niyimbanira, F. (2016). Politics of climate change: why should Africa mitigate?. *International Journal of Social Sciences and Humanity Studies*, 8(2), 91-105.
- Meza, I., Rezaei, E.E., Siebert, S., et al. (2021). Drought risk for agricultural systems in South Africa: Drivers, spatial patterns, and implications for drought risk management. *Sci. Total Environ.* 799, 149505.
- Naidoo, D., & Gulati, M. (2022). Africa's positioning in global climate change negotiations. *ISS Africa*. Accessed, 24(11), 2022.
- NOAA (2022). 2022 was world's 6th-warmest year on record. Antarctic sea ice coverage melted to near-record lows. National Oceanic and Atmospheric Administration.
- Patel, S., Steele, P., & Camara, I. F. (2022). After the Paris Agreement, the debt deluge.
- Perkins, S. (2022). How much of the Earth's ice is melting. New and old techniques combine to paint a sobering picture. *Proc. Natl. Acad. Sci. USA* 119, e2213762119.
- Rocklöv, Joacim, Jan C. Semenza, Shouro Dasgupta, Elizabeth JZ Robinson, Ahmed Abd El Wahed, Tilly Alcayna, Cristina Arnés-Sanz et al. "Decision-support tools to build climate resilience against emerging infectious diseases in Europe and beyond." *The Lancet Regional Health–Europe* 32 (2023).
- Roman-Palacios, C., and Wiens, J.J. (2020). Recent responses to climate change reveal the drivers of species extinction and survival. *Proc. Natl. Acad. Sci. U.S.A.* 117.
- Signé, L., & Mbaye, A. A. (2022). Renewing global climate change action for fragile and developing countries. *Global Economy & Development*.
- Silkin, H. (2014). İklim değişikliğine uyum özelinde bazı uygulamaların Türkiye açısından değerlendirilmesi. *Orman ve Su İşleri Uzmanlık Tezi, TC Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Su Yönetimi Genel Müdürlüğü, Ankara*.
- Sun, Y., Zhang, X.B., Ding, Y.H., et al. (2022). Understanding human influence on climate change in China. *Natl. Sci. Rev.* 9, nwab113.
- Şimşek, D., & Bekar, İ. (2023). Kıyı Kentlerinde İklim Değişikliğine Karşı Uyarlanabilir, Dirençli Kentsel Tasarım: Trabzon Kenti Örneği. In *II. International Conference on Sustainable Cities And Urban Landscapes: Re-Thinking The Future of The Cities and Urban Landscapes*. İksad.
- Tuğaç, Ç. (2018). Türkiye için iklim değişikliğine dirençli kentsel planlama modeli önerisi: Eko-kompakt kentler. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 32(4), 1047-1068.

Research Article

Yeni Bir Çığır Açmak: Afrika Birliği'nin Gelecek 10 Yılda İklim Direncine Yönelik Öncü Yaklaşımı

Breaking New Ground: The African Union's Pioneering Approach to Climate Resilience in the Next Decade

Nazlı YÜCEL BATMAZ Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi nazli.batmaz@hbv.edu.tr https://orcid.org/0000-0003-1950-7410	Abdul Malik ABDULAI Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi abdul.abdulai@hbv.edu.tr https://orcid.org/0000-0003-1785-3758
---	--

Extensive Summary

Breaking New Ground: The African Union's Pioneering Approach to Climate Resilience in the Next Decade

Climate change is one of the gravest challenges facing Africa. It is undermining sustainable development and represents an existential threat to a number of states and communities in the

continent. No region has contributed less to the problem, more than Africa, yet millions of people whose livelihoods are predicated on natural resources continue to be acutely affected by climate change impacts. The African Union is taking several initiatives to address climate change and its impacts on the continent. In February 2022, the heads of state of the African Union adopted the first continental Climate Change and Resilient Development Strategy and Action Plan (2022-2032). The African Union's climate strategy, which is the culmination of an extensive process, was based on the Green Recovery Action Plan (2021-2027) initiated in response to the impact of the COVID-19 pandemic on the continent.

The African Union's Climate Change Strategy for 2022-2032 presents a comprehensive framework for addressing climate challenges and advancing sustainable development goals across the continent. The strategy is aligned with existing continental frameworks and international agreements such as the African Renewable Energy Initiative, the African Blue Economy Strategy, the African Continental Free Trade Area, the Paris Agreement, the UN's 2030 Agenda for Sustainable Development, and the UN's Biological Diversity Convention.

The strategy emphasizes 'common but differentiated responsibilities' and aims to initiate 'African-led and African-owned' partnerships between governments, international organizations, development partners, research centers, local communities, the private sector, and non-governmental organizations. It outlines key priorities, interventions, and necessary actions to develop resilient capacities for adaptation, reduce vulnerability, and leverage the continent's potential to mitigate the effects of climate change.

Operating within a broader framework, the strategy focuses on promoting transformative industrial pathways, ensuring equal access to green economic recovery and sustainable development initiatives, and supporting vulnerable communities. It highlights the importance of social inclusion, recognizing the role of women, youth, and indigenous peoples in shaping climate responses. The strategy advocates for collective development, broad-based participation, and strong monitoring mechanisms to promote inclusiveness and commitment to climate action.

The strategy identifies four strategic axes to address critical challenges and improve climate resilience. These axes include strengthening policy and governance, developing resource-efficient industries, enhancing climate literacy and governance structures, integrating local and indigenous knowledge, and promoting social equity and inclusion. The strategy underscores the importance of mobilizing adequate financing to support climate action initiatives.

Overall, the vision of the African Union's Climate Change Strategy is to create a sustainable, prosperous, equitable, and climate-resilient Africa. The objectives of the strategy include increasing resilience, strengthening adaptive capacity, pursuing low-emission development paths, mobilizing resources, and enhancing participation and collaboration at all levels. Rooted in core principles of African-led innovation, social and cultural values, and sustainable resource utilization, the strategy aims to build resilience, promote sustainability, and facilitate transformative climate action on the continent.

The critical analysis of the main components of the African Union's Climate Change Strategy for 2022-2032 reveals both strengths and areas for improvement in the strategy's approach to addressing climate challenges and advancing sustainable development goals across the continent.

➤ **Vision and Goals:** The strategy sets a clear vision and goals to promote a sustainable, prosperous, equitable, and climate-resilient Africa. The objectives outlined in the strategy are comprehensive and cover areas such as building resilience, strengthening adaptive capacity, pursuing low-emission development pathways, increasing resource mobilization, and promoting inclusive participation. These goals are aligned with international frameworks such as the UN's Sustainable Development Goals, demonstrating a commitment to global climate and development agendas.

➤ **Implementation Challenges:** While the strategy outlines detailed actions and interventions to address climate-related challenges, there is a need for more specific methodologies and implementation mechanisms to achieve these objectives. The transition from strategy to reality requires a focus on substantive implementation strategies, including the establishment of specific implementation mechanisms and the mobilization of essential resources. The effectiveness of the strategy depends on the willingness of member states to adopt and implement the proposed actions, highlighting the importance of building momentum and securing support from regional organizations and non-state actors.

➤ **Monitoring and Evaluation:** The strategy emphasizes the importance of monitoring, evaluating, and learning to track progress and make adjustments. A results framework and logical framework will be developed to link activity results to specific targets and interventions, enabling the assessment of progress and identification of areas for improvement. Data quality control is crucial to ensure that data is valid, reliable, accurate, timely, and objective. The comprehensive approach to monitoring and evaluation will help assess the strategy's effectiveness in advancing climate resilience and sustainable development goals across the continent.

➤ **Fragmented Implementation:** One potential weakness of the strategy is the risk of fragmented implementation among member states. While the goals and objectives are comprehensive, the success of the strategy depends on the determination and coordination of countries to implement the necessary actions. Without equal adoption and implementation of the strategy's measures, differences in progress and outcomes may arise between different regions or countries in Africa. Synchronized efforts and concerted approaches are needed to overcome implementation barriers and deliver concrete results in achieving climate resilience and mitigation.

The potential effectiveness and feasibility of the African Union's Climate Change Strategy for 2022-2032 depend on several key factors that will determine its impact on addressing climate challenges and advancing sustainable development goals across the continent.

➤ **Comprehensive Framework:** The strategy provides a comprehensive framework for addressing climate challenges and advancing sustainable development goals in Africa. By aligning with international agreements and frameworks, emphasizing collaboration, inclusivity, and innovation, the strategy has the potential to mobilize collective action and enhance cooperation among stakeholders.

➤ **Member State Commitment:** The effectiveness of the strategy relies on the willingness of member states to voluntarily adopt and implement the proposed actions. Member states' commitment to

climate action, resource mobilization, and collaboration will be crucial in realizing the strategy's vision and goals.

- **Monitoring and Evaluation:** The strategy's emphasis on monitoring, evaluating, and learning to track progress and make adjustments is essential for assessing its effectiveness. The development of results frameworks and logical frameworks will enable the African Union to assess progress, identify areas for improvement, and ensure that the strategy is effective in advancing climate resilience and sustainable development goals across the continent .
- **Financial Support:** Mobilizing adequate financing, both internal and external, is critical for supporting climate action initiatives outlined in the strategy. Securing financial support from African governments and international funding agencies will be essential for the successful implementation of the strategy.
- **Implementation Challenges:** The strategy faces challenges in transitioning from planning to implementation, requiring specific methodologies, implementation mechanisms, and resource mobilization. Overcoming implementation barriers and ensuring coordinated efforts at the international, regional, and local levels will be vital for achieving concrete results in climate resilience and mitigation.

In conclusion, while the African Union's Climate Change Strategy for 2022-2032 presents a promising framework for addressing climate challenges and advancing sustainable development goals in Africa, its potential effectiveness and feasibility will depend on member states' commitment, financial support, monitoring mechanisms, and coordinated implementation efforts. By addressing these key factors, the strategy has the potential to make significant strides towards creating a sustainable, prosperous, equitable, and climate-resilient Africa.